

Sekcija za splošne knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije
v sodelovanju z Združenjem splošnih knjižnic in Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto

organizira strokovno srečanje

Knjižničar – knjižničarju osmič: DAN DOBRIH PRAKS

četrtek, **12. maj 2022**, ob **9. uri** v **Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto**

Program

- 9.00 – 9.20 **Uvodni pozdravi**
- 9.20 – 10.40 **Branje je pustolovščina**
Lidija Smerkolj Turšič, Knjižnica Domžale: Bralni paketi, bralne poslastice: vesele urice
Vesna Dobnik, Knjižnica Radlje ob Dravi: Sovica v vrtcu — posebej pohvaljen projekt
Karmen Kreže in Valerija Jerman, Medobčinska splošna knjižnica Žalec: Povej naprej, naša družina bere
Maja Kenda, Mestna knjižnica Kranj: Portal Modri pes
- 10.40 – 11.10 Diskusija, odmor
- 11.10 – 11.50 **Domoznanski utrip**
Tomaž Markovič, Flora Kastelic in Vesna Laissani, Splošna knjižnica Ljutomer: Domoznanska zapuščina, preplet kulturne dediščine – srce knjižnice
mag. Breda Podbrežnik Vukmir, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik: Kamniška literarna transversala — nagrajeni projekt
- 11.50 – 11.55 Diskusija
- 11.55 – 12.55 **Nove poti k odličnosti strokovnega dela**
dr. Sabina Fras Popović in Irena Sirk, Mariborska knjižnica: Podkasti ABC bralne pismenosti 3 — nagrajeni projekt
Maja Vunšek, Mestna knjižnica Kranj: Samopostrežni prevzem rezerviranega gradiva
Luka Blažič, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto: Avtomatizacija javne knjižnične mreže Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto: 24-urna izposoja naročenega knjižnega gradiva — nagrajeni projekt
- 12.55 – 13.25 Diskusija, odmor
- 13.25 – 14.25 **Nove poti do uporabnikov**
Saša Vidmar in Ana Kosič, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica: Knjižnica semen
Anja Rebolj, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto: Območno spletišče: skupna FB stran in spletni dogodki splošnih knjižnic Dolenjske, Bele krajine in Posavja
Marijana Korotaj, Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož: Knjižarjenje — posebej pohvaljen projekt
- 14.25 – 14.35 Diskusija, zaključki

Udeležba je za člane bibliotekarskih društev brezplačna. Za nečlane je predvidena kotizacija 20 EUR. Prijavite se na spletni strani ZBDS. Dogodek bo sneman in objavljen na Youtube kanalu Sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS.

Prijazno vabljeni

Branje je pustolovščina

Lidija Smerkolj Turšič, Knjižnica Domžale: Bralni paketi, bralne poslastice: vesele urice

V vsem poznanem obdobju epidemije smo se hitro prilagodili danim razmeram tudi v Knjižnici Domžale. Zgolj rezervacije in prevzem knjižničnega gradiva ni zadovoljil želja naših uporabnikov, pa tudi zaposleni smo želeli ponuditi uporabnikom nekaj več. Zaradi omejenega dostopa uporabnikov do gradiva, smo se odločili pripravljati vrečke s knjižnim gradivom, ki smo jih poimenovali s skupnim imenom Bralne poslastice.

Vrečke na oddelku za otroke in mladino so sprva vsebovale le različno leposlovno gradivo z dodanimi Križ-kraži. Kasneje smo uporabnikom na voljo dodali še vrečke s poučnim gradivom in dodano zgibanko 1,2,3...znam! in tematsko pripravljene Izzive. V času posebnih pogojev delovanja knjižnic ni bilo mogoče organizirati nobenih dejavnosti, tudi delavnic za otroke ne. Ustvarili smo še vrečke, ki smo jih poimenovali Vesele urice in jih napolnili z materialom za enostavne delavnice in navodili za ustvarjanje, dodali smo spremno knjižno gradivo na temo delavnice. Vesele urice so hitro postale in ostajajo zelo priljubljene.

Lidija Smerkolj Turšič je uni. dipl. bibliotekarka in od leta 2003 zaposlena v Knjižnici Domžale. Dela na Oddelku za otroke in mladino. Poleg svetovanja uporabnikom knjižnice, vodi različne projekte, pripravlja, organizira in izvaja različne delavnice namenjene promoviranju branja in spodbujanju obiska knjižnice, predvsem otrok in mladine: projekt družinskega branja imenovan Pravljični palček, mesečni kviz Križ kraž, Želvino bralno popotovanje, Rad berem, Želvino poletno popotovanje, Poletje s knjigo, Pikina čajanka. Sodeluje tudi pri pripravi različnih tematskih razstav, bralnih paketov, izvajanju bibliopedagoške dejavnosti, idr.

Vesna Dobnik, Knjižnica Radlje ob Dravi: Sovica v vrtcu — posebej pohvaljen projekt

Knjižnica Radlje ob Dravi deluje na podeželsko – obmejnem območju in s tem so povezani trendi dnevnih migracij prebivalstva. Posledica daljše dnevne odsotnosti je pomanjkanje časa oziroma interesa za prostočasne dejavnosti v lokalnem okolju, torej tudi za obisk knjižnice in kulturnih prireditev.

Ker želimo družine ozaveščati o širokem pomenu branja ter pomembnosti negovanja slovenskega jezika, smo z upoštevanjem značilnosti večine naših družin zasnovali dolgoročno usmerjen projekt pod imenom Sovica v vrtcu. Projekt povezuje posamezno skupino v vrtcu, družino in knjižnico. Za skupine v vrtcu, ki se vključijo v projekt, smo pripravili motivacijski material: plakate ter ročno lutko sovico, za starše pa slikovne letake s seznamom gradiva in vabilom za obisk knjižnice. Izbor gradiva smo jim olajšali tako, da je v knjižnici pot do kotička Sovica v vrtcu kratka in na spletu objavljen seznam, ki kadarkoli omogoča naročilo gradiva od doma.

Projekt smo pričeli izvajati v šolskem letu 2019/20 in ima močno podporo s strani vrtcev in vzgojiteljic, tako ga vsako leto razširimo na več skupin. Z razumevajočim pristopom do zaposlenih staršev smo si zagotovili dober odziv, ki se odraža na povečanem vpisu in obisku v lokalnih knjižnicah. Branje v družinah je s projektom dobilo pravo spodbudo, kar smo dosegli z združenimi močmi.

Vesna Dobnik, višja bibliotekarka, je rojena leta 1980 v Slovenj Gradcu. Osnovno šolo je obiskovala v Radljah ob Dravi, nato gimnazijo v Ravnah na Koroškem. Študij je zaključila na tedaj Pedagoški fakulteti v Mariboru.

Izkušnje pridobljene s študentskim delom so jo pripeljale v knjižnico, kjer se je leta 2006 tudi zaposlila in nato opravila bibliotekarski izpit. Njeno delo v knjižnici je zelo raznoliko, kar ji tudi povsem ustreza, da lahko uporabi čim več znanja in svojih spretnosti. Pedagoško znanje ji zelo koristi pri bibliopedagoških dejavnostih za otroke in mladostnike ter tudi pri delu z uporabniki. Svoj prosti čas najraje izkoristi za sproščanje z družino v naravi in seveda ob branju dobrih knjig.

Karmen Kreže in Valerija Jerman, Medobčinska splošna knjižnica Žalec: Povej naprej, naša družina bere

Lokalna akcijska skupina (LAS) Spodnje Savinjske doline in partner pri projektu Medobčinska splošna knjižnica Žalec z raznolikimi projektnimi aktivnostmi in dogodki iščeta odgovore na vprašanja: Kako dobro se zavedamo pomena branja in kritičnega razmišljanja? Kako poznamo širše lokalno okolje in kaj le-to posamezniku ponuja? Kako prispevati k večji lokalni samozavesti in pripadnosti posameznika, ki bi morda vodila v bolj aktivno družbo? Na ta vprašanja smo v Medobčinski splošni knjižnici Žalec želeli odgovoriti v novem bralno-doživljajskem projektu, ki smo ga poimenovali Povej naprej: »Naša družina bere!«

Glavni poudarek izvajanja projekta je torej predstavitev doprinosna branja, poznavanje »domačega praga« ob živahni razpravi in brezmejni igri, ki se prične v primarni družbeni skupnosti – družini. Knjižnica jim tukaj ponudi idejo in gradivo za realizacijo. Ker je izbran dveletna tema projekta čebela, pričnemo projekt Povej naprej: »Naša družina bere!« na svetovni dan čebel, 20. maja, ki ga zaključimo v začetku jeseni.

Karmen Kreže, po izobrazbi prof. zgodovine in univ. dipl. bibliotekarka, z nazivom višja bibliotekarka, je v Medobčinski splošni knjižnici Žalec zaposlena že 16 let. Je vodja domoznanskega oddelka, katalogizatorica, informatorka ter organizatorica in voditeljica prireditvev. V sklopu domoznanskega oddelka pripravlja razne razstave po vseh enotah knjižnične mreže. Je vnašalka vsebin na portal Kamra in Obrazi slovenskih pokrajin. Vsa ta leta se sproti izobražuje, izvaja bibliopedagoške ure, predstavitve domoznanskega oddelka (v knjižnici in po osnovnih šolah v Spodnji Savinjski dolini), se (tudi kot referentka) udeležuje strokovnih posvetovanj, predvsem pa veliko pozornosti namenja promociji domoznanstva v Spodnji Savinjski dolini, kjer predstavlja zgodovino Spodnje Savinjske doline skozi knjižnično gradivo, ki ga hrani Medobčinska splošna knjižnica Žalec.

Valerija Jerman, po izobrazbi univ. dipl. politologinja, z nazivom višja bibliotekarka, sem v Medobčinski splošni knjižnici Žalec zaposlena od 1. septembra 2003, polovično kot vodja knjižnične mreže in polovično kot vodja enote na Vranskem. Poleg izposoje in nanjo vezana opravila, opravljam še inventarizacijo knjižničnega gradiva, sodelujem pri nabavi, dopolnjevanju in odpisu gradiva, pri pripravi programa dela, pripravi, organizaciji in izvedbi prireditvev za vse starostne skupine. Sem izvajalka mesečnih srečanj ter koordinatorica letnih srečanj stanovalcev domov za starostnike oz. ljudi s posebnimi potrebami v Spodnji Savinjski dolini. Moje delovno področje so tudi razpisi. Kandidiramo na lokalnih, državnih in evropskih razpisih. Sem mentorica sodelavcem, ki jih zaposlimo prek programa javnih del. Bila sem vodja, sedaj članica delovne skupine za pripravo Načrta integritete ter vodja Promocije zdravja na delovnem mestu. Sem tudi dolgoletna članica sveta zavoda knjižnice. Dva mandata kot članica, od leta 2018 dalje pa kot njegova predsednica. Seveda sem tudi članica stanovskega združenja (Društvo bibliotekarjev Celje).

Maja Kenda, Mestna knjižnica Kranj: Portal Modri pes

Modri pes v Mestni knjižnici Kranj predstavlja vsebine in dejavnosti za otroke in mlade do konca osnovne šole. Svojo prvo spletno stran z imenom Modri pes, portal za otroke je dobil že leta 2012.

Ker pa specifična dela mladinskih knjižnic, tako z vidika vsebin kot ciljnih skupin, in hiter tehnološki razvoj, večja potreba po promociji dejavnosti in nove, drugačne potrebe ter navade ljudi, zahtevajo vedno znova nove in inovativne pristope, smo leta 2019 vzpostavili novo spletno stran: portal Modri pes. S portalom želimo vse dejavnosti in vsebine, ki jih v knjižnici izvajamo v fizični obliki, aktivno predstaviti in ponuditi tudi na spletu, jih hkrati nadgraditi in tako ustvarjati 'virtualno knjižnico'. Poleg tega želimo še spodbujati branje in bralno kulturo, približati poučne vsebine na igriv način, promovirati naše dejavnosti in prireditve ter predstaviti Modrega psa kot blagovno znamko. Predvsem pa želimo aktivno vključiti uporabnike in jim približati knjižnico ter olajšati pot do knjige. V prispevku bomo poleg namena, glavnih ciljev in delovanja portala predstavili tudi rezultate ter pomen dinamične spletne strani za knjižnice, sploh v času epidemije. Dotaknili se bomo tudi vprašanj in dilem, s katerimi se knjižničarji srečujemo pri ustvarjanju spletnih vsebin.

Maja Kenda je mladinska knjižničarka, izvaja bibliopedagoške dejavnosti, je promotorka branja, idejna soustvarjalka projekta Družinsko branje in soavtorica literarnih kvizov Modrega psa. Aktivno je sodelovala pri nastajanju portala Modri pes.

Domoznanski utrip

Tomaž Markovič, Flora Kastelic in Vesna Laissani, Splošna knjižnica Ljutomer: Domoznanska zapuščina, preplet kulturne dediščine – srce knjižnice

Postavili smo edinstveno in inovativno postavitev v knjižnici, ki je ni nikjer v Sloveniji (širitev knjižnice v muzej in preplet vseh aktivnosti v zavoda na domoznansko tematiko). Za preplet storitev knjižnice, muzeja in galerije smo se odločili, ker so se razmere v času virusa Covid-19 spremenile. Ponujati smo začeli različne virtualne storitve in multimedijske storitve: virtualne razstave, video predstavitve knjižnice in naših enot, še bolj so zaživele radijske oddaje (mesečne oddaje o ponudbi naših storitev, 14-dnevna domoznanska oddaja), FB stran knjižnice (deluje od leta 2013) in posebej muzeja in galerije je na novo zaživel (ani), prenovili smo spletno stran knjižnice. Delovali smo multimedijsko in interaktivno. Nagovarjali smo vse ciljne skupine. Naša kulturna dediščina je bila v predalih, zaprta v omarah in na knjižnih policah. Želeli smo, da postane vidna in da še bolj povežemo naše enote. Zaradi prostorske stiske v knjižnici smo se odločili, da v prostore muzeja razširimo knjižnico in ju prepletamo.

Kot posebne oblike inovativne dejavnosti smo razvili naslednje domoznanske aktivnosti:

- muzejske niše v knjižnici (širjenje knjižnice v muzej, interno gradivo kot lastna produkcija)
- galerijske dejavnost v knjižnici (na stenah knjižnice, samostojna razstava akademskega slikarja Ante Trstenjaka s 25 originali in kipom v prostorih knjižnice)
- predstavitev domoznanskega gradiva zunaj knjižničnih prostorov zaradi omejitev z virusom Covid-19 v slaščičarno Flo Cukeraj (lokalna podjetnico, ki ima svojo zbirko 3.000 knjig in je naklonjena umetnosti, kulturi, glasbi, kulinariki). Z razširitvijo knjižnične ponudbo navzven smo pridobili nove obiskovalce prireditev, članov knjižnice in obiskovalce muzeja in galerije.
- povečanje založniške dejavnosti in spodbujanje lokalnih pobudnikov domoznanske in druge literature (knjige, pesniške zbirke, Zgodovinski listi, terensko delo in raziskovanje),
- okrepljena promocija domoznanske dejavnosti znotraj knjižnice (FB in nova spletna stran, radijske oddaje, sodelovanje v občinskih Novičkah, video promocije, knjižnične in muzejske oddaje, snemanje RTV SLO, lokalni časopisi in drugo). Z rezultati projekta smo dosegli, da se obiskovalci odzivajo še intenzivnejše na naše aktivnosti (osebno, v različnih medijih, pisno).

Postavili smo edinstveno in inovativno postavitev v knjižnici, motivirali uporabnike za sodelovanje (FB in drugo), povečali obisk knjižnice, muzeja in galerije. Ob obisku knjižnice uporabniku ponudimo še ogled muzeja, galerije in tako dosežemo preplet dejavnosti in ponudbe zavoda kot celote.

Dosegli smo, da so ljudje prepoznali pomen kulturne dediščine, domoznanstva in preteklosti. Z različnimi prej naštetimi pristopi smo pri ljudeh vzbudili motivacijo, zanimanje za našo zgodovino, domače avtorje, zgodovino in umetnost. S tem, ko smo kulturno dediščino, ki je bila zaprta, zaščiten in varovana, dali »na svetlobo« in med ljudi, se je zgodila metamorfoza, prebujenje, preporod.

mag. Breda Podbrežnik Vukmir, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik: Kamniška literarna transverzala — nagrajeni projekt

Kamniške literarne transverzale so domoznanski projekt, ki je usmerjen k poznavanju manj znanih krajev, njihove zgodovine, posameznikov in kulturnih ali naravnih posebnosti in različnih vrst gradiva, ki je vsebinsko povezano z vsebino transverzale.

Za vsako transverzalo pripravimo vodnik, ki vsebuje predstavitev kraja ali območja in vključuje odlomke literarnih ali strokovnih del o tem območju, prav tako pa tudi slikovno in kartografsko gradivo. Vedno poiščemo stik s posamezniki in društvi iz tega okolja, ki pri izvedbi sodelujejo kot pripovedovalci ali kot vodniki.

V načrtovanje vsebin so povabljeni društva, ustanove, krajevne skupnosti, posamezniki, ki nam pomagajo odkrivati različne vsebine z svojim znanjem. S tem ruralnemu okolju dajemo priložnost predstavitve ali uveljavljanje skritih vedenj in pozabljenih vsebin.

Transverzale imajo več dolgoročnih učinkov: vodniki so pomemben vir informacij o posameznih krajih in različnemu gradivu, ki predstavlja kraj ali njegove prebivalce, utrdili ali vzpostavili smo različna partnerstva, promoviramo in spodbujamo uporabo tudi domoznanskega gradiva in vsebin, tudi digitalnega, kot je zbirka razglednic in Kamniško-komendski biografski leksikon.

Mag. Breda Podbrežnik Vukmir je magistrica bibliotekarstva in je že dolga leta v knjižničarskih vodah, od leta 1993 kot direktorica kamniške knjižnice. Aktivno se je vključevala v strokovno delovanje, bila je predsednica sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS, članica upravnega in nadzornega odbora pri Združenju splošnih knjižnic, članica različnih delovnih in strokovnih skupin in sodelavka pri nastajanju pomembnih dokumentov, kot so strategija in strokovna priporočila. Je prejemnica Čopove diplome. Rada ima nove ideje, nezorane ledine, dobre knjige in v zadnjem času tudi pravljičice, ki bi jih morali slišati skoraj vsi odrasli, zato jih tudi rada pripoveduje.

Nove poti do uporabnikov

Saša Vidmar in Ana Kosič, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica: Knjižnica semen

Goriška knjižnica je leta 2020, kot prva v Sloveniji, odprla Knjižnico semen z namenom ozaveščanja lokalne skupnosti o pomenu biotske pestrosti, samooskrbe, varovanja in ohranjanje tradicionalnih vrtnin ter okolja, v katerem živimo. Knjižnica semen je zbirka doma vzgojenih rastlinskih semen, ki si jih uporabniki lahko izposodijo in posadijo. Ko rastlina obrodi, semena vrnejo nazaj v knjižnico.

V ta namen smo v Goriški knjižnici razvili posebno aplikacijo, ki omogoča uporabnikom samostojno izposoj semena, vnos semen ter pregled nad zgodovino izposoj in vnosov. Poleg izposoje semen uporabnikom ponujamo še vrsto zanimivih izobraževalnih predavanj, delavnic in knjižničnega gradiva, ki podpirajo vodilo Knjižnice semen.

Knjižnica semen s svojim delovanjem podpira cilje Združenih narodov za tajnostni razvoj do leta 2030, ki ga knjižnice že uresničujemo. Prav tako je Knjižnica semen del programa GO 2025 Evropska prestolnica kulture Nova Gorica - Gorizia v okviru katerega sodelujemo tudi s partnersko knjižnico Stadtbibliothek Chemnitz v Nemčiji.

Ponosni smo, da je Knjižnica semen v lokalni skupnosti dobila pomemben prostor, da se o njej ves čas govori, piše in da jo uporabniki uporabljajo.

Veseli nas, da so potencial in pomen Knjižnice semen prepoznali še v devetih slovenskih splošnih knjižnicah, kjer je Knjižnica semen dobila svoj novi dom in tam širi svoje poslanstvo.

Ana Kosič – Bibliotekarka, zaposlena v Goriški knjižnici Franceta Bevka nova Gorica. Je skrbnica Knjižnice semen, dela na oddelku s strokovnim gradivom in v krajevni knjižnici.

Saša Vidmar – Bibliotekarska specialistka zaposlena v Goriški knjižnici Franceta Bevka Nova Gorica. Dela na področju izvajanja posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic in je tudi strokovni vodja knjižnice. Razvila je projekt Knjižnica semen in je tudi njegova skrbnica.

Anja Rebolj, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto: Območno spletišče: skupna FB stran in spletni dogodki splošnih knjižnic Dolenjske, Bele krajine in Posavja

Območno spletišče je *ad hoc* odgovor knjižnic dolenjskega območja na družbene razmere v povezavi z epidemijo in na z njo prežet vsakdan. Izhaja iz omejenih kadrovskih in finančnih sredstev ter znanja po eni strani in iz prednosti, ki jih ponuja spletna vseobsegajočnost, na drugi strani. Namenjeno je (bilo), da v času zapovedane fizične razdalje ohrani vez med uporabnikom in knjižnico tako, da le-ta ponudi aktualne in kakovostne vsebine na varen način. Z demokratičnim in sodelovalnim pristopom so knjižnice nadgradile formalni odnos območnosti in vanj vključile izvajanje prireditvene dejavnosti v obliki skupnih spletnih prireditev in njene promocije. V prispevku bo predstavljen dogovor, na osnovi katerega potekajo koordinacija, organizacija in izvedba dogodkov, sami dogodki ter njihova promocija in obiskanost.

Anja Rebolj, dr. phil., Nemčija, kustodinja, bibliotekarka, magistrica antropologije, je od leta 2020 zaposlena v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto v Službi za izvajanje območne dejavnosti in razvoj. V novomeško knjižnico je s seboj prinesla paket izkušenj, nabranih v lokalnem farmacevtskem velikanu, muzealstvu, uredništvu revije za literaturo, kulturo in družbena vprašanja ter v družbeno angažiranih (ne)formalnih skupinah.

Marijana Korotaj, Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož: Knjižarjenje — posebej pohvaljen projekt

Knjižnica zaznava upad članov knjižnice, še posebno v občini Ormož. Da bi dosegla čim širši krog novih, potencialnih uporabnikov in obdržala ugled najpomembnejše kulturne ustanove v okolju, je raziskovala ne dovolj izkoriščene kanale promocije. Po opravljeni lokalni analizi okolja in tehtnem premisleku, kako nagovarjati populacijo, ki s knjižnico nima stika ter ne uporablja spleta, kjer so promocijske aktivnosti najbolj razvite, so uvedli dve novi storitvi. Z željo, da nagovorijo potencialne uporabnike, so se povezali z lokalno radijsko in televizijsko postajo, ki imata dober domet poslušnosti in gledanosti ter uvedli mesečno radijsko oddajo Knjižarjenje, nekoliko kasneje pa še tedensko rubriko z istim imenom na lokalni kabelski televiziji.

Knjižničarji enkrat mesečno pripravijo do 50 minut trajajočo radijsko oddajo, v kateri poslušalcem predstavijo knjižne novitete, prireditveno dejavnost, pomembnejša obvestila knjižnice ter razne z branjem povezane zanimivosti. Oddajo pripravljajo in posnamejo zaposleni knjižničarji, radijci pa posnetke zmontirajo in tehnično pripravijo za predvajanje. Vse oddaje so dostopne za poslušanje tudi na spletni strani knjižnice. V tedenski rubriki Knjižarjenje na KTV se predvajajo posnetki, ki jih posnamejo in zmontirajo knjižničarji sami ali vsebine iz arhiva lokalne televizije.

Oba medija sta se izkazala za uspešen način promoviranja knjižnične dejavnosti in motiviranja potencialnih uporabnikov k včlanjevanju v knjižnico.

Marijana Korotaj (1977), diplomirana literarna komparativistka, je od leta 2016 zaposlena kot bibliotekarka v Knjižnici Franca Ksavra Meška Ormož. Poleg rednih knjižničarskih del deluje na področju promocije in programskih aktivnosti. Pripravlja in vodi literarne večere, organizira kulturne dogodke, prijavlja in skrbi za izvedbo projektov izobraževanja odraslih (študijskih krožkov) ter Erasmus+ projektov za izobraževalce odraslih.

Nove poti k odličnosti strokovnega dela

Luka Blažič, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto: Avtomatizacija javne knjižnične mreže Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto: 24-urna izposoja naročenega knjižnega gradiva — nagrajeni projekt

Prispevek bo orisal okoliščine, zaradi katerih so v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto začeli razmišljati o avtomatizaciji in digitalizaciji izposoje knjižnega gradiva oziroma javne knjižnične mreže. Nova knjižnična storitev 24-urne izposoje bo predstavljena od ideje, preko analize okolja in deležniškega sodelovanja do izgradnje pametne omare. Ob tem bo prikazan zaledni postopek rezervacije, priprave ter izposoje naročenega knjižnega gradiva. Prispevek se bo zaključil z razgrnitvijo načrtov za vzpostavitev avtomatizirane javne knjižnične mreže in visokim potencialom zunanjega financiranja.

Luka Blažič je magister strateškega tržnega komuniciranja in kandidat za magistra družboslovne informatike na Fakulteti za družbene vede. S profesionalnim vodenjem institucij se ukvarja že 18 let, od leta 2018 je direktor Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto. V zadnjem letu je bil član večih skupin za pripravo javnih strateških dokumentov, je predsednik Sveta zavoda za inovativno varovanje kulturne dediščine in predsednik Nadzornega sveta portala Obrabi slovenskih pokrajin.

Namen prispevka je opozoriti na prisotnost sodobnih strategij spodbujanja bralne pismenosti in bralne kulture v strokovnem okolju, s poudarkom na eni od izbranih strategij, in sicer t.i. podcastih v okolju slovenskih splošnih knjižnic. Zanima nas uporabnost izbrane sodobne strategije pri promociji določenega strokovnega dogodka, prisotnost in poznavanje te strategije med strokovnimi delavci ter morebitni vpliv prisotnosti izbrane sodobne strategije na določene elemente strokovne samozavesti, kot so motiviranost, pripadnost in smisel v povezavi z udeležbo na izbranem strokovnem dogodku. Pod drobnogled bomo vzeli tudi domet in brezčasnost podcastov, predstavili bomo model petih korakov zasnove, priprave, izvedbe in evalvacije te izbrane sodobne strategije. Dotaknili se bomo tudi vprašanja različnih vrst podcastov in uporabe podcastov pri strokovni rasti. Dotaknili se bomo tudi nujnosti sodelovanja in povezovanja vsebinskih in tehničnih rešitev.

Irena Sirk je v Mariborski knjižnici zaposlena od leta 1997. V tem času je delala na različnih področjih knjižničarstva: delo v izposoji, vodenje informacijske službe, vodenje Pionirske knjižnice Nova vas, snovanje novih storitev za uporabnike in delo v uredništvu spletne strani Mariborske knjižnice. V letih od 2005 do 2016 je bila skrbnica sistema kakovosti, kjer je sodelovala pri notranjih in zunanjih presoajah. Leta 2007 je prevzela delo organizacije informatike v oddelku za razvoj, kjer združuje znanja knjižničarske stroke z organiziranjem in posodabljanjem tehničnih potreb v knjižnici. V okviru Osrednjih območnih knjižnic vodi skupino sistemskih administratorjev. Pri svojem delu v knjižnici je pridobila strokovni naziv bibliotekarska specialistka.

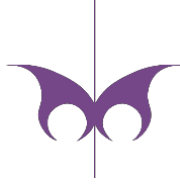
Dr. Sabina Fras Popović, bibliotekarska višja svetnica, univerzitetna diplomirana komparativistka in univerzitetna diplomirana bibliotekarka, je nadaljevala podiplomski študij na oddelku za bibliotekarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer je leta 2007 magistrirala in 2015 tudi doktorirala. V Mariborski knjižnici je zaposlena od leta 2001. Delala je na področju odnosov za javnostjo, izposoje, biblioandragoških in bibliopedagoških dejavnosti, sistema kakovosti ter vodenja. S 1. januarjem 2019 je bila imenovana za vodjo Centra za spodbujane bralne pismenosti v Mariborski knjižnici. Njena najljubša projekta sta sodelovanje in povezovanje. Prepričana je, da ljudje ne berejo iz dveh razlogov: na pot jim ni prišla prava zgodba in branja jim ni približala prava oseba.

Maja Vunšek, Mestna knjižnica Kranj: Samopostrežni prevzem rezerviranega gradiva

Mestna knjižnica Kranj se je s storitvijo samopostrežnega prevzema rezerviranega gradiva začela ukvarjati že konec leta 2016. Najprej smo poslali IZUM-u razmišljanja o izposoji in vračilu gradiva v katerikoli enoti naše knjižnice, kasneje še željo po samopostrežnem prevzemu gradiva s fotografijami rešitev, videnih v tujini. Novembra 2016 je IZUM izdal dokument COBISS3/Izposoja; R-13 – Naročanje gradiva na poljubno lokacijo, kjer so zbrani različni predlogi več knjižnic na podobno temo. Tam je zapisan naš predlog o danes tako imenovani »medoddelčni izposoji«, ki je bila pogoj za razvoj samopostrežnega prevzema rezerviranega gradiva.

Storitev je sodelavka prvič predstavila pred več kot desetletjem, po udeležbi na mednarodni konferenci v Aarhusu na Danskem. V tamkajšnji osrednji splošni knjižnici so bili postopki izposoje že avtomatizirani, za samopostrežni prevzem rezerviranih izvodov pa je bila namenjena posebna soba s knjižnimi regali.

Ideja o samopostrežnem prevzemu rezerviranega gradiva je v kranjski knjižnici ponovno oživila, ko so se postopki v izposoji pričeli avtomatizirati. Prevzem rezerviranega gradiva je z avtomatizacijo in uporabo knjigomatov postal ena redkih storitev, pri kateri so bili (samostojni) člani še vezani na knjižničarje. Poleg tega je za informacijskim pultom začelo vztrajno primanjkovati prostora. Rezervirano gradivo so knjižničarji odlagali po vseh praznih površinah, tudi na vozičke, ki so se spremenili v stacionarne police. Prišel je čas za novo storitev: s pomočjo dobre klime v zavodu in tvornega sodelovanja z IZUM-om, ki je usklajeval vizijo, želje in znanje zaposlenih s programskimi možnostmi, smo po

več letih preizkušanj in priprav 1. septembra 2021 v Knjižnici Globus le zagnali samopostrežni prevzem rezerviranega gradiva.

Na poti do končne realizacije projekta je na zahtevo IZUM-a koordinacijo implementacije storitve prevzelo Združenje splošnih knjižnic. V delovni skupini smo sodelovale tri splošne knjižnice. Dogovarjanja so v sklepni fazi potekala predvsem glede oblike in vsebine zadolžnice. V Mestni knjižnici Kranj smo na podlagi seznama podatkov, ki naj bi jih vsebovala zadolžnica, izdelali nekaj različnih vzorčnih zadolžnic in jih predstavili sodelujočima knjižnicama. Po dogovoru je koda, s katero se član identificira pred prevzemom gradiva, sestavljena iz prvih dveh črk priimka in prve črke imena ter članske številke. Člani so rešitev dobro sprejeli.

Z uvedbo predstavljene storitve smo dosegli dva cilja. Člani Mestne knjižnice Kranj, ki uporabljajo knjižnico Globus, so postali popolnoma samostojni pri uporabi knjižnice in njenih storitev. S takim načinom dela se zmanjša manipulativno delo knjižničarjev, ki se lahko posvečajo drugim, kompleksnejšim vsebinam. V vsakem primeru pa z veseljem pomagajo.

Maja Vunšek je diplomirala na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo na ljubljanski Filozofski fakulteti. Od leta 1999 je zaposlena v Mestni knjižnici Kranj, trenutno kot direktorica. Aktivno se povezuje z lokalno skupnostjo in s strokovnimi inštitucijami doma in v tujini, kjer navezuje strokovne stike. Leta 2016 je bila IFLI-na študentka, objavila je prispevek o slovenskih knjižnicah v publikaciji *Librarians Around the World* (Latvijska knjižničarska zveza) in sodeluje v različnih evropskih projektih. Leta 2019 je Mestno knjižnico Kranj priključila iniciativi *Lighthouse Libraries*, ki jo vodi organizacija *Public Libraries 2030*. Tako so nastala sodelovanja v projektih, kot so *Libraries of Emotions*, *Newcomer in Europe Challenge*. Sedemnajst let je članica izvršnega odbora Sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS, v preteklem mandatu je bila predsednica sekcije. Dalj časa aktivno sodeluje pri organizaciji in v programskih odborih strokovnih posvetovanj ZBDS, pri organizaciji Dneva dobrih praks in pri organizaciji delavnic za pretok znanja. Bila je članica komisije za podeljevanje Čopovih diplom in Čopovih priznanj. Šestnajst let je bila članica izvršnega odbora Društva bibliotekarjev Gorenjske. V letih 2014-2018 je bila predsednica društva. Dve leti je bila članica Strokovne komisije za področje knjižnične dejavnosti na Ministrstvu za kulturo.